

Børnehusets navn: Akacien/Kernehuset, Aarhusbakken-Midtbyen

Mødedeltagere: Daglig leder, institutionsleder, 2 medarbejder, 2 konsulenter.

Fysiske rum som lægger op til interaktioner

Iagttagelser (resume):

- **Medarbejder:**

Har foretaget observationer i Kernehuset. En lille 'hjemlig' institution. Pt. 19 børn i børnehaven + 2 pædagoger og en medhjælper. Medarbejder viser billeder/plancher fra huset (indenfor): Tumblerum, vejbaner på gulv, der føres videre på væggen, Legobord, børnekøkken.

Huset har arbejdet med teorier fra fyraftensmøder med Ringsmose og Staffeldt. Piktogrammer på kasser, der viser hvad der er i kasserne.

Udenfor: Bogstaver på jorden, hvor der kan hoppes, sandkasser, vægt hvor der kan måles, legekøkken.

Venskabssofa (stillezone), Klatrestativ. Huler som virker populære blandt børn, hvor der blandt andet er hængekøjer. Der er også tæpper, som kan tages ud til aktiviteter mellem børn og voksne.

- **Konsulent:**

Har primært undersøgt udemiljøet. Ved ankomst fornemmer man hurtigt fornemme at det er et børnehus i byen; udemiljøet er tydeligt afgrænset af høje vægge/murer og bygninger. Alligevel ser man, at udeområdet rummer forskellige indbydende legemiljøer, mange af dem skabt i forbindelse med et stort træ (hængebøg) i midten af legepladsen.

Ved gennemgang af legepladsens zoner synes udemiljøet at dække alle kvalitetsparameterets zoner:

- 1) Fysisk udfoldelse: Legetårn, rutsjebaner, bakke med rør (hule), gynger, klatretårn
- 2) Børn og voksne: Borde/bænke, værksted (mobilt), mange udstillinger, blomsterkasser på vægge (science)
- 3) Køkkenbord/legekøkken, himmelseng, legehuse, hængekøjer, sandkasser
- 4) Stillezone: Hængekøjer, legehuse, buske bag den store hængebøg – her er der gode muligheder for at skærme legen og trække sig tilbage.

Enkelte steder, som ved en stor vægt, kan man se, at der ved hjælp af piktogrammer vises, hvad det er der forventes af børne i det pågældende legemiljø – piktogrammet guider børnene. Det er tydeligt, at der er mange små legemiljøer, der både består af børnenes påfund men også hvor voksne har været med til at sætte rammen fx legekøkken og himmelsengen.

Spørgsmål der træder frem: Hvordan arbejder personalet med at 'gøre klar til leg' udenfor?
Bliver miljøer udvidet med fx rekvisitter, der inviterer yderligere til leg?

Samtale/analyse:

Medarbejder bliver glad, når hun hører de positive observationer. Hulerne er udvides også, når der bliver beskåret på legepladsen – grene bliver brugt til huler.

Daglig leder italesætter de processer børn og voksne har været i gang med ift. udvikling af lege-/læringsmiljøer. Det er forskellige rum, der har været i fokus. Der er mange fleksible miljøer.

Der arbejdes bl.a. med science gennem spiring og køkkenhave fx via 'køkkenhave' i store sorte spande.

Det er vigtigt og positivt med de mange muligheder, der er er spil i udemiljøerne

Værkstedsvogn er lavet med inspiration fra udebørnehave i Ry. Der kan stå ca. 6 børn omkring vognen og være i gang.

Gøre klar til leg: Det er lidt svært nu. Vi tager ting frem, når vi kommer ud. Temakasser til fx udekøkken er på vej. Vi tager også inde-legetøj med ud på tæpper.

Stillezoner: Hængekøjer samt venskabsbænk bliver ofte brugt af børnene

Legepladsen deles med vuggestuen.

Hvordan opleves trivslen blandt børn ift. inde kontra ude? Der er mange børn, der trives bedre ved at være udenfor. Medarbejder oplever, at der er mange børn, der har brug for uderummet. Der er mere plads til større armbevægelser. Vi oplever, at børnene finder på mange lege udenfor. Vi har også taget musik udenfor, så der fx spilles klassisk musik under spisesituationen.

Tilsynets anbefalinger:

- At leder og medarbejder fortsat sætter fokus på at 'gøre klar til leg' udenfor fx via rekvisitter fra temakasser eller piktogrammer.

Lederens refleksioner:

At det er lykket på en lille by legeplads, at skabe legemiljøer, hvor børnene har mulighed for at fordybe sig, at der er plads til leg i små grupper og samtidigt plads til små læringsrum.

Der skal være en løbende udvikling af legemiljøer ude som inde. At det ikke er stationært, at børnenes perspektiv, børnegruppens sammensætning og læringsmiljøet, indgår i udformningen af legemiljøerne. Gøre det muligt at få inspiration og erfaringer fra andre børnehaver/vuggestuer. Stuerne bruger bl.a. internettet som inspiration til nye legemiljøer.

"Gøre klar til leg", vil være et fokus, sammen med udvikling af lege og læringsmiljøerne. Vi har efter kursus aften med Ringsmose og Staffeldt, mest haft fokus på "gøre klar til leg" indendørs. Herefter kom Covid-19, og hverdagen blev en anden. Dette har også betydet, at det var en nødvendighed at arbejde mere med uderummet, og få større indsigt i, hvordan vi

kan bruge uderummet, i det pædagogiske arbejde, selvom om det er 2 by legepladser, med begrænset plads.

Lederens handlinger:

Jeg vil via læreplansarbejdet på personalemøderne i 2021, igangsætte en proces, hvor der arbejdes med disse spørgsmål.

- Fokus på "gøre klar til Leg" udenfor og udvikling af legemiljøerne.
- Inddrage børnenes ideer til rekvisitter.
- Udfordringen i vinterperioden og Covid-19.
- Inspiration fra andre huse.

Medarbejderne som responsive og sensitive

Iagttagelser (resume):

- Medarbejder:

Rutine: Der spises formiddagsmad og der er god snak om bordet. Der er snak om, hvad børnene har oplevet i weekenden. Den voksne er lyttende og nysgerrig på det børnene har oplevet. Den voksne bidrager/kobler sig også på børnenes udsagn.

Leg: Situation i sandkasse, hvor der bages 'kager' og drikkes 'kaffe'. Den voksne er lydhør, spørger ind til børnene og leger med. Et barn virker lidt betuttet, og den voksne kan godt se, at hun har brug for hjælp. Barnet inviteres ind i legen ved hjælp af den voksnes hjælp.

Garderobesituation: Barn vil ikke med ud, savner sin mor. Den voksne trøster og opmuntre barnet. Den voksne sætter sig selv i spil gennem egne historier. Får barnet med ud til sidst.

Leg: En mandlig voksen formår at træde ind i børnenes (primært) drengenes 'vilde lege' – ninjaer, rulle ned af bakken. Den voksne er med til at udvikle på legen gennem lydhørhed og improvisation ift. børnenes udtryk og initiativer.

Voksenstyret aktiviteter: Børn og voksen er i værkstedet. Der skal saves pinde. Det er svært at save - børnene puster/stønner. Den voksne er sensitiv ift. barns udtryk. "Har du brug for en pause", bliver fx spurgt? Det vil barnet gerne. Den voksne er sensitiv og responsiv på bl.a. barnets kropssprog.

- Konsulent:

Iagttag voksne som gerne vil være sensitivt og responsiv. Der var mange børn med få voksne, der også udfordrede hensigten om at være sensitiv og responsiv. Når der er mange børn til få voksne, kan det være udfordrende at se alle børn og agere sensitivt og responsivt. De børn, der er meget verbale, kan i disse situationer få mest opmærksomhed fra de voksne.

Samtale/analyse:

Rutineprægede situationer kan ofte være udfordrende ift. at være sensitiv og responsiv. Som erfaren voksen ved man også godt, hvem man får talt med. Det er ofte de børn som er vedholdende.

Vores opdeling kan også have betydning ift. hvordan vi kan være sensitive og responsive. Opdeling foregår ift. alder, men legerelationer kan også være i spil.

Daglig leder: Det er godt at høre at der sensitive og responsive voksne. Generelt oplever jeg, at vi er et hus, der forsøger at være i børnehøjde. Vi bruger også vores inklusionspædagog ift. det sensitive og responsive samspil mellem enkelte børn og de voksne.

Vi prioriterer, at vi som voksne skifter imellem de mindre børnegrupper (som regel hver måned). Når vi er 3 på stuen er det lettere at være sensitive og responsive. Når der kun er 2 kan det være udfordrende.

Institutionsleder: Bliver glad når hun hører, hvordan de voksne justerer pædagogikken og måden hvorpå de er organiseret. Garderobeeksemplet viser, hvordan de voksne skal opmuntre og guide. Det er også et godt billede på, hvordan der bliver justeret. Der er en sårbarhed ift. at være et lille hus samtidig med at få ydertidspunkterne til at hænge sammen ift. at være sensitiv og responsiv.

Tilsynets anbefalinger:

- At medarbejdere og leder undersøger, hvordan morgenrutiner har betydninger for de voksnes sensitive og responsive samspil i perioden, hvor de er mere indenfor.

Lederens refleksioner:

Jeg ser en personalegruppe, der er god til at organisere sig, være sensitiv og responsiv og have opmærksomhed på både det enkelte barn og hele gruppen.

Vi er et lille hus, hvor justering er en nødvendighed, for at få hverdagen til at hænge sammen. Det kan være sårbart med et lille hus, med få voksne i morgen/aften timerne. Det kan give udfordringer at være sensitiv og responsiv, samtidigt med at børnene og forældrene skal have en ordentlig modtagelse/farvel.

Lederens handlinger:

Jeg vil via læreplansarbejdet på personalemøderne i 2021, igangsætte en proces, hvor der arbejdes med disse spørgsmål.

- Modtagelse af børnene indendørs. Dialog om organiseringen af dette.
- Få en snak om at være sensitiv og responsiv - generelt og i morgenrutinen.
- Hvordan har organiseringen betydning for, om vi bedre kan agere sensitiv og responsiv.

Samvær med vedvarende fælles opmærksomhed

Iagttagelser (resume):

- Medarbejder:

Morgensamling bærer i høj grad præg af vedvarende fælles opmærksomhed. Iagttog også to fødselsdage i forbindelse med sine observationer; flere ritualer forbundet med dette, som skaber fælles opmærksomhed.

Tema for storbørnsgruppen: 'Min familie'. Der tegnes og laves forskellige kreative aktiviteter.

Tema om tænder og mund, som også udforskes via kreative aktiviteter. Der samtales om tænder, hvordan børster man tænder, Karius og Baktus. Børn var fordybede. Medarbejder viste også billeder fra tema om dans og bevægelse, som viser improvisation fra den voksne, der griber børnenes initiativ omkring dans.

- **Konsulent:**

Iagttag også vedvarende fælles opmærksomhed mellem børn og voksne. Dette på trods af, at der også var afbrydelser i løbet af observationstidspunktet. Afbrydelser var bl.a. af børn, forældre og køkkendame. Når der sker afbrydelser, sker der nye ting i børnegruppen.

Der var flere lege i gang, selvom der ikke var så meget legetøj i spil.

Samtale/analyse:

Efter vi er begyndt at være mere indenfor et det blevet lidt 'nyt land' der skal opdages. Om morgenen når børne møder har vi gode erfaringer med at lave aktiviteter/miljøer omkring den voksne, så børn bliver inviteret ind i legen.

Vedvarende fælles opmærksomhed kan være udfordret isæt om morgenen eller om eftermiddagen. Medarbejder forsøger at bevæge sig for at få overblik ift. hvor der kan skabe fælles opmærksomhed med børnene. Opdeling af de voksne betyder også, at vi kan skabe fælles vedholdende opmærksomhed.

Taler I om hvordan afbrydelser kan påvirke jeres arbejder? I vuggestuen er kendt praksis omkring morgensamling, hvor det er eksplicit, at de ikke vil afbrydes.

Daglig leder: Det er altid et opmærksomhedspunkt. Det er måske langt tid siden vi har haft 'forstyrrelser' oppe at vende i medarbejdergruppen. Vi vil gerne prioritere at være nærværende overfor forældre i afleveringssituation.

Institutionsleder: Der er de tre læringsrum – foran, ved siden af og bagved. Det er vigtigt og godt, at der er opmærksomhed på alle tre rum blandt medarbejderne. Når årstiderne skifter skal der være opmærksomhed på nye organiseringer ift. de voksne. Det er et lille hus og det betyder at medarbejderne skal justere oftere.

Medarbejder oplever at de er gode til at hjælpe hinanden i det daglige.

Tilsynets anbefalinger:

- At leder og medarbejder fortsat sætter fokus på, hvordan medarbejdere kan justere organiseringen i ydertimer ift. at skabe vedvarende fælles opmærksomhed.
- At leder og medarbejdere fortsat sætter fokus på at organisere i mindre børnegrupper.

Lederens refleksioner:

At forstyrrelser har betydning i forhold til fælles opmærksomhed, og er vigtigt vi arbejder med det. Jeg oplever personalet, arbejder med at skabe fordybelse, ro og nærvær, men bliver indimellem udfordret dels på plads og personalemæssigt.

Lederens handlinger:

Jeg vil via læreplansarbejdet på personalemøderne i 2021, igangsætte en proces, hvor der arbejdes med disse spørgsmål.

- Hvordan kan vi undgå for mange forstyrrelser, når vi er indenfor?
- Hvem forstyrrer?
- Kan vi skabe mere rum til fællesopmærksomhed og fordybelse?
- Hvad er udfordringen?
- At der fortsat er fokus på mindre grupper.

Fysiske rum som inviterer til leg

Børneperspektiv (resume):

Medarbejder har filmet børn fra storbørnsgruppen ift. legemiljøer, de synes er gode.

Pige viser rør på legepladsen, hvor der kan leges 'trolde med hjul'. Hun leger det med 2 andre børn.

En anden pige viser tårnet. Hun leger der ofte med en anden pige.

Dreng fortæller om 'drengenes og alles hule': Man kan lave bål og alle mulige ting.

Børn har også taget billeder af steder på legepladsen: Legekøkken, hængekøjer, m.fl.

En gruppe med børn udtaler, at de godt kan lave kreative ting, lave puslespil, 'prutte af' på badeværelse. Børn fremhæver også voksenvikar, som er sjov at lege med.

Samtale/analyse:

Røret med gardin italesætter børnene også ift., at det er et sted, hvor de kan gemme sig for de vokse (mulighed for stillezone og trække sig tilbage). Medarbejder oplever, at børnene flytter sig ift. legepladsen.

Daglig leder: Mange aktiviteter er blevet flyttet ud til bordene – mange indemiljøer er blevet flyttet udenfor.

Eventyr og historiefortællinger er også flyttet uden for.

De mange lege som børnene italesætter, er det lege, der kan udvikles og understøttes gennem endnu tydeligere legemiljøer eller rekvisitter?

Det er en lille gruppe, som interviewes og de nævner alle noget forskelligt. Det tyder på, at der er mange muligheder for børnene.

Tilsynets anbefalinger:

- At medarbejdere fortsat understøtter børnenes mange lege og legemiljøer, som de finder på både ude og inde.
- At medarbejdere fortsat forsøger at inddrage børneperspektiver gennem forskellige metoder til at skabe indblik i 'fysiske rammer der inviterer til leg'.

Lederens refleksioner:

Vigtigt at der fortsat skabes rum til lege og lege miljøer. Børnehaven er god til at opfange, hvad børnene er optaget af, hvad de som voksne kan byde ind med og skabe ny inspiration. Først bliver der lavet en bil, senere en campingvogn, inspireret af sommer og sommerferie.

Lederens handlinger:

Jeg vil via læreplansarbejdet på personalemøderne i 2021, igangsætte en proces, hvor der arbejdes med disse spørgsmål.

- Fortsat have fokus på børneperspektivet, for at udvikle og understøtte børnenes lege og legemiljøer.
- Hvilke metoder bruger vi, for at få indblik i deres lege og vores fysiske rammer, der inviterer til leg?
- Ideer fra hinandens huse.